

Koulukuljetussäännöt 1.8.2024 alkaen

Koulutuslautakunta 05.03.2024 § 15

Tiivistelmä: Paimion nykyiset koulukuljetussäännöt ovat vuodelta 2019 ja niihin on tarpeen tehdä joitakin muutoksia johtuen lainsäädännön sekä oikeuskäytännön muutoksista.

Valmistelijat/lisätietoja antavat:

sivistysjohtaja Jyrki Lumainen, puh. 02 474 5311
palvelusihteri Enni Ala-Myöntäjä, puh. 02 474 5101

Perusopetuslain 32 § määrittelee lakisääteiset oikeudet maksuttomaan koulukuljetukseen. Lain säädöksiin paikallista soveltamista ja tulkintaa varten Paimiossa on erikseen määritellyt kuljetussäännöt, jotka ohjaavat oppilaskohtaisia koulukuljetuspäätöksiä tekeviä viranhaltijoita sekä kuljetusten käytännön toteuttamista. Kuljetussäännöt sisältävät myös ohjeita oppilaalle ja huoltajille kuljetuksissa toimimisesta sekä kuljetusedun hakemisesta.

Paimion nykyiset koulukuljetussäännöt on hyväksytty koulutuslautakunnassa 7.3.2019. Säännöt ovat luettavissa kaupungin verkkosivuilta kohdasta <https://www.paimio.fi/palvelu/koulukuljetus/> > Linkit.

Kuljetussääntöihin on tehty jonkin verran teknisluonteisia tarkennuksia johtuen mm. Paimion kaupungin liittymisestä Turun kaupunkiseudun FÖLI-joukkoliikennejärjestelmän piiriin kesällä 2024, kaupungin hallintosäännön numerointia ja säännöissä määriteltyä viranhaltijoiden toimivaltaa koskevista muutoksista, oppivelvollisuuslain myötä tulleista säädösmuutoksista koulumatkatukijärjestelmään sekä oikeuskäytännöstä tulevasta laintulkinnasta, jossa on huomioitava perusopetuslain lisäksi myös yhdenvertaisuuslain vaikutus oppilaiden koulukuljetusten toteutuksessa.

Aiempaan verrattuna esitetään muutoksena toimivaltaan, että oppilaskohtaiset kuljetusavustuksen maksamista koskevat päätökset tehtäisiin jatkossa sivistysjohtajan viranhaltijapäätöksellä, eikä yksilökohtaisia kuljetusavustusasioita käsiteltäisi lautakunnassa.

Oheismateriaalina on luonnos koulukuljetussäännöiksi, jotka astuvat voimaan 1.8.2024 alkaen. Sääntöjä voidaan kuitenkin noudattaa hyväksymisen jälkeen heti silloin, kun tehdään kuljetuksia koskevia päätöksiä ja ratkaisuja, jotka koskevat ajankohtaa 1.8.2024 jälkeen. Aiempiin sääntöihin verrattuna olennaiset muutokset on luonnoksessa merkitty vihreällä värillä.

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lumainen Jyrki

Päätösehdotus: Koulutuslautakunta päättää hyväksyä oheismateriaalin mukaisen luonnoksen koulukuljetussäännöistä ja lähettää sen lausuntokierrokselle. Koulukuljetussääntöihin on kaikilla halukkailla mahdollisuus lausua mielipiteensä, ja luonnoksesta pyydetään lausunnot erikseen peruskoulujen oppilaskunnilta ja vanhempainyhdistyksiltä sekä nuorisovaltuustolta. Lausunnot pyydetään jättämään viimeistään torstaina 4.4.2024 Paimion kaupungin sähköpostiosoitteeseen. Kuljetussääntöjen käsittelyä jatketaan lausuntokierroksen jälkeen seuraavassa kokouksessa 16.4.2024.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Koulutuslautakunta 16.04.2024 § 45
138/00.01.01.00/2024

Tiivistelmä: Lautakunta hyväksyy koulukuljetussäännöt 1.8.2024 alkaen.

Valmistelija/lisätietoja antaa:

sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen, p. 02 474 5311

Määräaikaan mennessä saatiin kaksi lausuntoa. Lausunnon antoi Jokelan koulun oppilaskunta sekä yksi yksityishenkilö.

Olellaiset asiasisällöt koskivat seuraavia asioita:

Yksityishenkilön palaute:

- 2 km matka on liian pitkä matka kävellä pysäkillä odottamaan bussia, varsinkin jos on pimeää. Toivotaan taksikuljetuksen järjestämistä ainakin pimeään ajaksi.

Vastaus: Matkan pituus ja pimeät olosuhteet on erotettava toisistaan. Koulukuljetusedun saamisen lakisääteinen raja on kaikilla oppilailla 5 km, joten 2 km matkaa sinänsä ei voi pitää liian pitkänä (oppilaskohtaiset erityisperusteet ovat asia erikseen; ne ratkaistaan lääkärintodistuksen perusteella). Pimeään ajaksi ei ole erikseen kilpailutettu kuljetusreittejä, ja jos tämä olisi peruste kuljetusten järjestämiseen, se lisäisi merkittävästi taksikuljetusoppilaiden määrää, eikä tähän tarvittavaa kuljetuskapasiteettia ole kohtuudella järjestettävissä. Pimeään ajan kulkemiseen huoltajat voivat harkita mm. tehokkaita otsalamppuja tms. valonlähteitä lapsen koulumatkalle.

Jokelan koulun oppilaskunta:

- Koulukyyti ei aina pysähdy pysäkillä olevan lapsen kohdalla, vaikka lapsi on ollut hänelle osoitetussa paikassa kyytiä odottamassa (reitillä uusi kuljettaja/listat eivät ole ajanmukaiset).
- Kuljetusautot ovat välillä liian pieniä, jolloin oppilas ei mahdu heti kyytiin, vaan joutuu odottelemaan toista autoa.
- Kulku pysäkillä koetaan joskus turvattomaksi/vaaralliseksi, vaikka varsinainen pysäkki olisikin turvallisessa paikassa.

- Koulukyytien kuljettajilla on erilaisia tapoja lähestyä oppilaita. Joidenkin kuljettajien puhe on koettu epäsopivaksi erityisesti pienempien oppilaiden korville.
- Tilanne, jossa lapsi asuu vuoroviikoin kahdessa kodissa Paimion sisällä ja kumpikin koti on koulukuljetusmatkan päässä koulusta, mutta saa koulukuljetuksen vain toiseen kotiin, kummastutti oppilaskunnan edustajia.
- Koulun jälkeiset kaverikyläilyt herättivät keskustelua. Voitaisiinko asiassa jotenkin joustaa, jotta esim. naapurissa asuva kaveri voisi jäädä vanhemman ilmoituksella pois jollain muullakin pysäkillä kuin vain hänelle osoitetulla.
- Erikoispäivien aikataulut eivät aina ole pitäneet esim. kevätjuhlapäivä.

Vastaus: oppilaskunnan palautteet ovat arvokkaita kuljetusten toimivuuden parantamiseksi. Kuljetuslistojen ongelmat ja koulukuljetusten kuljettajien käytös ovat asioita, joista tulee reklamoida kaupungin koulutoimistoon. Kuljettajan käytöstä ohjeistetaan kuljetussäännöissä, ja kuljetuslistojen ajantasaisuus on välillä ongelma, kun reiteille tulee uusia kuljetettavia. Ongelmat eivät poistu koulukuljetussäännöillä vaan tilaajan ja liikennöitsijän välisen tiedonkulun kehittämällä. Inhimillisiä virheitä prosesseissa ei voida täysin sulkea pois, mutta menettelytapoja kehitetään.

Erikoispäivien aikataulut ovat aina ongelmallisia, johtuen myös poikkeuksellisista kuljetustarpeista: kaikkia reittejä ei ajateta normaalisti, koska kuljetettavien oppilaiden määrä on merkittävästi tavanomaista kouluarkipäivää pienempi. Lukukausien päätöspäivien aikataulut ovat myös lukujärjestyksen osalta normaalista poikkeavat, jolloin koulukuljetusautojen ehtiminen yhdeltä lenkiltä seuraavalle voi olla hankalaa verrattuna normaalin arkipäivän kuljetuksiin.

Kuljetusautojen koko on joissakin tapauksissa ollut liian pieni, kun huoltajat ovat tiedottaneet suoraan liikennöitsijälle kuljetusoppilaan jäämisestä pysyvästi pois tietyistä kuljetuksista, mutta eivät ole vastaavasti ilmoittaneet siitä, että lapsi palaa kuljetusten piiriin, ja liikennöitsijä on kustannuksia ja päästöjä vähentääkseen vaihtanut kuljetuksissa käytettävän auton pienempään kuin mikä on hankintasopimuksessa sovittu. Kyseiset muutostiedot pitäisi aina hoitaa koulutoimiston kautta, joka tilaajana ilmoittaa muutokset liikennöitsijälle. Liikennöinti suunnitellaan ajettavaksi ja pyritään hoitamaan riittävän kokoisella ajoneuvokalustolla, mutta ei tarpeettoman suurilla autoilla johtuen liikennöinnin polttoaineenkulutuksesta ja hiilidioksidipäästöistä.

Jotkut bussipysäkit sijaitsevat kohdissa, joihin voi joutua kulkemaan tien pientareella. Kuljetussäännöissä enimmäismatkaksi on määritelty 200 metriä. Paikalliset olosuhteet pyritään aina huomioimaan kuljetusten suunnittelussa ja toteutuksessa, yhteistyössä liikennöitsijän kanssa huomioimalla se, missä paikoissa koulukuljetusauton on turvallista pysähtyä ottamaan tai jättämään oppilaita. Taksikuljetuksia voidaan nuorimpien oppilaiden kuljettamiseen käyttää myös em. tilanteissa bussikuljetusten sijasta,

jos takseissa on tilaa.

Vuoroviikoin kahdessa kodissa asumiseen liittyvät kuljetusjärjestelyt aiheuttaisivat entisestään ongelmia kuljetuslistojen oikeellisuudesta, koska kaikkien lasten asumisjärjestelyt eivät vaihdu kalenteriviikoittain. Ratkaisu myöntää koulukyyti vain virallisesta kotiosoitteesta perustuu oikeuskäytäntöön siitä, mikä on kaupungin velvollisuus koulukuljetusten järjestämiseen. Tämän palvelutason laajentaminen lisäisi myös kaupungin kustannuksia koulukuljetusten järjestämiseen. Lisäksi jos kuljetuksia järjestettäisiin vuoroviikoin eri osoitteisiin, koulukuljetusten suunnittelu ja autojen matkustajapaikkamäärän arviointi vaikeutuisivat merkittävästi, kun taksien oppilaslistat saattaisivat vaihtua jopa useammin kuin kerran viikossa.

Kaverikyläilyt ovat jatkossa mahdollisia jäämällä bussin kyydistä eri pysäkillä pois kuin tavallisesti silloin, kun oppilaat siirtyvät kulkemaan bussikortin kanssa Föli-linjoilla. Ne ovat julkista joukkoliikennettä, jossa matkustaja itse vastaa kyytiin nousemisesta ja siitä, millä pysäkillä jää pois. Kaupungin tilaamissa koulukuljetuksissa liikennöitsijän velvollisuus on kuitenkin kuljettaa oppilas sovitusta noutopaikasta kouluun ja takaisin. Tällöin ei voi poiketa asiasta alaikäisen lapsen oman ilmoituksen perusteella, ja kuljettajalla ei ole mahdollisuutta varmistua myöskään huoltajan ilmoituksen oikeellisuudesta. Siksi on selkeintä ja lasten turvallisuuden kannalta parasta, että koulukuljetukset järjestetään säännöllisesti niin kuin etukäteen on sovittu, ja huoltajat vastaavat mahdollisista kaverikyläilyihin liittyvistä poikkeuksellisista kuljetustarpeista. Lisäksi kun lain mukaan koulumatkalla sattuneen tapaturman hoito on oppilaalle maksutonta, voi tulla tulkintaerimielisyyksiä, oliko oppilas koulumatkalla vai ei, jos hän meneekin koulusta suoraan kaverille eikä kotiin, ja matkalla sattuu tapaturma.

Em. mielipiteen sekä lausunnon perusteella koulukuljetussääntöihin ei ole tarpeen tehdä muutoksia, joten säännöt esitetään hyväksyttäväksi siinä muodossa kuin ne on edellisessä kokouksessa hyväksytyt ja lähetetty lausuntokierrokselle.

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lumiainen Jyrki

Päätösehdotus: Koulukuljetussäännöt hyväksytään liitteen mukaisena. Säännöt astuvat voimaan 1.8.2024 alkaen, mutta niitä noudatetaan heti silloin, kun tehdään päätöksiä ja ratkaisuja, jotka koskevat ajankohtaa 1.8.2024 jälkeen.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.